

Duyuru Tarihi : 07.04.2006
Duyuru No : DUYURU/2006-078
Yayımlandığı Yer : LEBİB YALKIN MEVZUAT DERGİSİ / NİSAN 2006 / Sayı : 28, Sayfa: 25 - 28

Mehmet MAÇ
Yeminli Mali Müşavir
mehmet.mac@bdodenet.com.tr

BAZI DERİ VE TEKSTİL ÜRÜNLERİNDEKİ KDV İNDİRİMİNİN SEBEP OLACAĞI DEVROLAN KDV SORUNU VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ

1. GENEL AÇIKLAMA :

Bilindiği üzere, tekstil ürünlerinde KDV oranlarının indirilmesi konusu uzun zamandır gündemde bulunmaktaydı.

Nihayet 2006/10138 sayılı Kararname ile 9.3.2006 tarihinden itibaren, geniş bir deri, tekstil ve hazır giyim ürünü grubuna ait KDV oranı % 18'den % 8'e indirilmiştir.

Söz konusu oran indirimini olumlu buluyoruz.

Ancak bu ürünlerde KDV oranının % 8'e düşürülmesi, bazı firmalarda %18 orana tabi üretim girdileri ve ticari girdiler nedeniyle devrolan KDV sorununa yol açacaktır.

Bu sorun hakkındaki görüşlerimiz ve çözüm önerilerimiz aşağıda özetlenmiştir :

2. ORTAYA ÇIKACAK DEVROLAN KDV SORUNU :

KDV oranlarında yapılan son değişiklikle birlikte deri, tekstil ve hazır giyim sektörlerini ilgilendiren birçok hammadde ve mamul %8 oranında KDV'ye tabi hale gelmiştir. (Ana girdilerden olan pamuk ve yünde KDV oranı öteden beri %1 olup bu oran değişmemiştir.)

Deri, tekstil ve hazır giyim alanlarında faaliyet gösteren firmaların satın aldıkları mal ve hizmetlerin bazılarında ise KDV oranı %18 olarak devam etmektedir.

Mesela,

- Sentetik elyaf üretiminde kullanılan petrol menşeli hammaddeler,
- Deri ve tekstil boyaları,
- Deri ve tekstil üretiminde kullanılan diğer kimyasal maddeler,
- Boyama, apreleme, yıkama, kasarlama, merserizasyon gibi ameliyeler,
- Fasoncuların yaptıkları diğer hizmetler,
- Elektrik, doğalgaz, akaryakıt,
- KDV'li işgücü ve sair hizmet alımları,
- Genel giderler, (Kira, yemek, telefon vs.)
- KDV'li finansman,
- KDV'li nakliye,
- Düğme, fermuar, etiket, aksesuar, ambalaj gibi ayrıntılar,
- Ayakkabı üretiminde kullanılan plastik tabanlar ve saire,

%18 oranda KDV'ye tabi üretim girdileridir.

Bu şekilde %18 KDV'ler yüklenilerek üretilen malların %8 KDV tahsil edilerek satılması, bir kısım üreticileri, tahsil ettiğinden fazla KDV yüklenmek zorunda bırakacaktır. Bu yüklenimlerin aydan aya birikerek çok büyük rakamlara ulaşması mümkündür.

Örnek vermek gerekirse, akrilonitril, tereplastik asit, monoetilen glikol gibi % 18 oranda KDV'ye tabi petrol menşeli hammaddeler kullanmak suretiyle akrilik elyaf, polyester elyaf, sentetik iplik, tül kumaşı gibi % 8 KDV'ye tabi mallar üreten firmaların durumu vahimdir. Tedbir alınmazsa, bu firmalar çok ağır finansman yüklerine maruz kalacak ve belki de devrolan KDV yüzünden çalışamaz hale düşeceklerdir.

Bu sorunun en önemli boyutlarından biri de, KDV yüzünden finansman giderleri dolayısıyla maliyetleri yükselecek olan bu firmaların ithal mallar karşısında haksız rekabete uğrayacak olması, böylelikle ithalin özendirilmesi ve yerli sanayinin baltalanacak olmasıdır.

Söz konusu ürünleri alıp satanlarda veya alıp, işletip satanlarda dahi %18 li yüklenimler dolayısıyla iade ihtiyacı ortaya çıkabilir. Özellikle, 9.3.2006 tarihi itibariyle var olan ve % 18 KDV ödenerek tedarik edilmiş stokların % 8 KDV li olarak satılması (veya üretimde kullanılması) başlı başına bir devrolan KDV sorunu kaynağı olacaktır.

Her ne kadar % 1 veya % 8 KDV'ye tabi mal ve hizmet satışında bulunan firmalar bu satışları dolayısıyla indirimle gideremedikleri KDV'yi KDV Kanunu'nun 29/2'nci maddesi uyarınca yıllık bazda iade alabilmekte iseler de, alımda % 18 KDV ödeyip satışta % 8 veya %1 KDV tahsil etmek suretiyle çok büyük meblağlara ulaşan ve yıl boyunca tırmanan finansman yükünün, iadenin en erken alınabildiği, izleyen yılın Şubat ayına kadar (27 no.lu KDV Sirküleri) taşınması önemli bir sorun olarak karşımıza çıkmaktadır.

3. ÇÖZÜM KONUSUNDAKİ GÖRÜŞLERİMİZ :

3.1. Ana Çözüm Aylık KDV Mahsuplarının Önünü Açmaktır :

KDV oranının indirilmesinden kaynaklanan devrolan KDV sorunu, yeni bir sorun değildir.

Bu sorunun çözümünde KDV Kanunu çıktığından bu yana uygulanan çözüm, indirimli oran yüzünden KDV tahsilatı daralan firmalara indirimle gideremedikleri KDV'lerin aylık bazda iade edilmesi olmuştur.

Ancak bu çözüm uzun süre sadece KDV oranı indirilmiş bulunan temel gıda maddeleri ile sınırlı tutulmuş, nihayet 1999 yılından itibaren yapılan bir değişiklikle gıda maddeleri de dahil olmak üzere KDV oranı indirilmiş tüm mal ve hizmetler için yıllık KDV iadesi esası getirilmiştir. (KDV Kanunu Md.29/2) Yıllık iade (nakden veya mahsup yoluyla) halen uygulanmaktadır.

Firmalara yıl boyunca devrolan KDV yükü taşıtmanın sakıncaları anlaşılacak yine 29/2 nci maddede 2.1.2004 tarihinden geçerli olmak üzere bir değişiklik daha yapılmış ve MAHSUP YOLUYLA AYLIK KDV İADESİ VE YILDA BİR KERE NAKİT İADE ESASI GETİRİLMİŞTİR.

29/2 nci maddenin bu imkanları ifade eden bölümü şöyledir :

“.....Bakanlar Kurulu tarafından vergi nispeti indirilen teslim ve hizmetlerle ilgili olup teslim ve hizmetin gerçekleştiği vergilendirme döneminde indirilemeyen ve tutarı Bakanlar Kurulunca tespit edilecek sınırı aşan vergi, bu mükelleflerin vergi ve sosyal sigorta prim borçları ile genel ve katma bütçeli idareler ile belediyelere olan borçlarına ya da döner sermayeli kuruluşlar ile sermayesinin % 51'i veya daha fazlası kamuya ait olan veya özelleştirme kapsamında bulunan işletmelerden temin ettikleri mal ve hizmet bedellerine ilişkin borçlarına mahsuben ödenir. Yılı içinde mahsuben iade edilemeyen vergi nakden iade edilir. Maliye Bakanlığı bu fıkranın uygulanmasına ilişkin usul ve esasları tespit etmeye yetkilidir.”

Ancak iki yıldan fazla süre geçmesine rağmen, maddede bahsi geçen Bakanlar Kurulu Kararı çıkarılmamış ve Maliye Bakanlığı tebliğ yayımlamamış olduğu için % 1 veya % 8 oranda KDV ye tabi işlem yapan mükelleflere yukarıdaki madde ile tanınmış olan aylık KDV mahsup hakları kullandırılmamaktadır.

Gerekli Kararname ve Tebliğin çıkarılarak aylık KDV mahsuplarının başlatılması deri, tekstil ve hazır giyim sektöründeki firmaların yanında % 1 veya % 8 oranlı KDV uygulayan diğer mükelleflerin devrolan KDV sorununu da büyük ölçüde çözecektir. (Büyük ölçüde diyoruz, çünkü indirimle gideremediği KDV tutarı, maddede sayılan mahsup imkanlarından fazla olan mükellefler, aradaki farkı alabilmek için yıl sonuna kadar beklemek zorunda kalacaklardır.)

3.2. Aylık KDV Mahsupları Başlatıldığında Ortaya Çıkacak Denetim İhtiyacı :

Aylık KDV mahsuplarının başlatılması başta deri, tekstil ve hazır giyim sektöründeki firmalar olmak üzere çok sayıda firmanın mahsup talebinde bulunmasına yol açacaktır. Bu durum, denetim ihtiyacını artıracaktır.

Bilindiği üzere 1999/2 no.lu Vergi Denetimi ve Koordinasyonu İç Genelgesi, KDV iade hakkını 12 dönem mahsup suretiyle kullanmış olan mükelleflerde, bu mahsuplardan birinin incelemeye sevk edilmesini öngörmektedir. Uygulamada mahsup işleminin yeminli mali müşavir tarafından tasdik raporuna bağlanması halinde, bu rapor vergi inceleme raporu yerine geçebilmektedir. Hatta incelemeye sevk edilmiş olan mahsup işlemi YMM raporuna bağlatıldığı takdirde, inceleme elemanın da uygun görmesi kaydıyla bu incelemeden vazgeçilmektedir. (Konu hakkında detaylı bilgi için Yaklaşım Dergisinin Ocak 2006 sayısındaki yazımıza bakınız.)

KDV mahsuplarının Maliye İdaresi üzerindeki iş yükünü azaltmak ve vergi emniyetini sağlamak bakımından, belli bir limiti aşan söz konusu aylık KDV mahsuplarının 6 kereden bir YMM tasdik raporuna bağlatılması esasının getirilmesinin isabetli olacağını düşünüyoruz.

9.3.2006 tarihi itibarıyla mevcut olan % 18 KDV yüklenilerek tedarik edilmiş stoklara, % 8 KDV ile tedarik edilmiş mallar eklenecektir. İade tutarının tesbitinde bunlardan hangisinin üretime sevk edildiği veya satışa konu olduğu konusunda mükellefin beyanına itibar edilmesi, pratik açıdan gereklidir.

3.3. İhracat Açısından Durum :

Şayet % 1 veya % 8 KDV oranına tabi mal ihraç edilmişse ve ihracatın gerçekleştiği (malın Türkiye Gümrük Bölgesinden çıktığı) aya ait KDV beyannamesinde indirimle giderilemeyen KDV varsa, ihraç edilen mal için yüklenilmiş olan KDV'nin tamamı aylık bazda mahsup yoluyla veya nakden iade alınabilmektedir. Bu nedenle KDV oranının düşürülmüş olması ihracatçıları olumsuz etkilemeyecek, ihracatçıların yükledikleri ve iadesini istedikleri KDV miktarını azaltmak suretiyle hem Maliye İdaresi, hem de mükellefler açısından müsbet sonuçlar verecektir.

İhraç kaydıyla yapılan teslimlerde, teslimin yapıldığı ay KDV beyannamesinde ödenecek KDV çıkmamışsa, ihraç kayıtlı teslim faturasındaki hesaplanan KDV kadar iade hakkı doğmaktadır. Ancak ihraç kayıtlı teslim konu mal % 1 veya % 8 orana tabi ise iadesi istenecek tutar normalde bu % 1 veya % 8 orandaki KDV kadar olmaktadır. Eğer bu malın üretiminde veya tedarikinde yüklenilen KDV miktarı % 1 veya % 8 oranla hesaplanan KDV den fazla ise, bu yüklenimin KDV beyannamesinin 85 ve 87 inci satırlarında gösterilmesi suretiyle iade tutarının fiili yüklenim kadar olabilmesi mümkündür. Örnek vermek gerekirse, bir firma 15.000 YTL KDV yüklenerek ürettiği malı 8.000 YTL KDV hesaplayarak ihraç kaydıyla teslim ederse ve o ay indirimle gideremediği KDV yeterli ise, 86'ncı satırda 8.000 YTL'yi, 87'nci satırda 15.000 YTL'yi (dolayısıyla 90 ıncı satırda 8.000 YTL, 91 inci satırda 7.000 YTL) göstermek suretiyle 15.000 YTL iade alması mümkündür. Görüldüğü gibi oran düşüklüğü, ihraç kayıtlı teslimler açısından da devrolan KDV sorunu doğurmamaktadır.